

**Міністерство освіти і науки України
Донецький державний університет управління**

Збірник наукових праць ДонДУУ

**РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ МЕТОДІВ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ**

Серія "Економіка"
том XI, випуск 165

Донецьк 2010

ББК 65.9 (4 Укр.) 26

Р 64

Розвиток фінансових методів державного управління національною економікою: зб. наук. праць / ДонДУУ. – Донецьк: ДонДУУ, 2010. – т. XI. – 350 с. – (серія “Економіка”; вип. 165).

Засновник:

Донецький державний університет управління

Редакційна рада:

Поважний О.С. – головний редактор,
Пілюшенко В.Л. – заст. головного редактора,
Чумаченко М.Г., Буріга В.В., Поважний С.Ф., Омельячук А.І.,
Токарева В.І.

Редакційна колегія:

Поважний О.С. – д.е.н., Губерна Г.К. – д.е.н., Дорофійенко В.В. – д.е.н.,
Пілюшенко В.Л. – д.е.н., Адамов Б.І. – д.е.н., Лобас В.М. – д.держ.упр.,
Дегтяр А.О. – д.держ.упр., Поважний С.Ф. – д.е.н., Поклонський Ф.Ю. – д.е.н.

У збірнику представлено результати досліджень, що проводяться в рамках науково-дослідної роботи кафедри “Фінанси” ДонДУУ. Розглянуто інноваційні інвестиційні аспекти фінансового забезпечення розвитку держави, вплив процесу глобалізації на розвиток фінансових механізмів в Україні, розкрито проблемні питання щодо фінансових відносин підприємств та запропоновано напрями їх удосконалення. Збірник розрахований на наукових і практичних робітників, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрів і студентів.

Затверджений додатком до Постанови Президії ВАК України від 14.11.2001 р. № 2-05/9 як фаховий з економіки.

Видається за рішенням Вченої ради ДонДУУ

ISBN 966-380-007-0

© Донецький державний
університет управління, 2010

ЗМІСТ

**МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМ РИНКОМ..... 7**

Поважний О.С., Орхова К.В.

**ПРИВАБЛИВІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ І ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ.. 7**

Аурсалиди М.В.

**КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ МЕХАНИЗМА
БОРЬБЫ С ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПРЕСТУПНОСТЬЮ 21**

Буткевич О.В.

**МОДЕЛІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ
В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ..... 32**

Дитлова В.В.

**ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ 49**

Коповалова Т.В., Демиденко О.В., Охременко А.В.

**ПРИКЛАДНЫЕ АСПЕКТЫ СТАТИСТИКИ И ЕЕ РОЛЬ В
ФУНКЦИОНИРОВАНИИ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ 58**

Кірісько О. Е., Арутюнян С.С.

**ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВОЇ МАСИ
В УКРАЇНІ В ПЕРІОД 2001-2008 рр..... 68**

Клименко А.В.

**ПРОЕКЦИЯ КУЛЬТУРНЫХ МОДЕЛЕЙ Г. ХОФСТЕДА
НА СОСТОЯНИЕ КОНКУРЕНЦИИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ
ЭКОНОМИКЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ..... 79**

Мамченко К.Ю., Матильова А.А.

**ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
САМОРЕГУЛЮВАННЯ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ. 89**

Одинцова Н.О., Богач А.П.

**ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ВКЛАДЕНЬ В УКРАЇНУ
ПРИ ПІДВИЩЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇНИ 99**

<i>Палтура О.І., Третяк Г.М.</i> КОНЦЕПЦІЯ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ	106
<i>Пономарьов І.Ф., Полякова Е.І.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В РЕГІОНІ	114
<i>Телічко Н.А.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ..	127
ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ В УКРАЇНІ	138
<i>Степанчук С.С., Матюша В.О.</i> СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ: МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ.....	138
<i>Левецька С.О., Харчук Ю.Ю.</i> ВПЛИВ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	147
<i>Піддурська О.І.</i> СТАБІЛІЗАЦІЙНІ ФОНДИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ	156
<i>Кисельова О.В., Халабузарь А.В., Чабан О.В.</i> ІНВЕСТИЦІЇ В ІНОВАЦІЇ В УКРАЇНІ У МЕЖАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	164
УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВ.....	170
<i>Бондаренко О.В., Коршуневська Г.В.</i> ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ...	170

<i>Кавітнова Т.М., Оселедченко Г.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ БОРЖНИКОМ ЗГІДНО МИРОВОЇ УГОДИ	177
<i>Мілохова А.Л., Грабовлюк А.С.</i> ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	183
<i>Поклонський Ф.Ю., Арчикова Я.О.</i> ВІЗНАЧЕННЯ УМОВ СТРАТЕГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ТА ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	194
<i>Рекова Н.Ю., Іванова Є.В.</i> ПРИОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	207
<i>Хома І.Б., Мороз Л.І.,</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	214
<i>Шостак Л.В., Павлова С.В.</i> РОЗРОБКА МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЙОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	228
БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	239
<i>Давдова Г.В.</i> СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ МУНІЦИПАЛЬНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНІ	239
<i>Небрат В.В.</i> ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРІЇ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ	250
<i>Стойка А.В., Швільна Г.М., Сошка О.Ю.</i> ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	261

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	268
<i>Білецька К.В.</i> УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ КРЕАТИВНОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖЕРІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ	268
<i>Веріга Г.В., Плітченко Г.Ю.</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	276
<i>Казак О.О.</i> ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	286
<i>Ковальова Ю.М.</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ BANCASSURANCE.....	298
<i>Махортов Ю.О., Зюбін В.М.</i> РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД ТА НАПРЯМИ ЙОГО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ..	312
<i>Піскунов Р.О.</i> ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ.....	322
<i>Фоміна О.О., Тімошечкіна М.</i> ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОГО ПРОВЕДЕННЯ САНАЦІЇ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	336
<i>Шенілова В.Г., Музгіна Ю.В.</i> АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	340

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РИНКОМ

УДК 330.332:330.34.014.1

ПРИВАБЛИВІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ І ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

*Поважний О.С., д.е.н., професор,
Орсова К.В., ст. ОКР «бакалавр»,
Донецький державний університет управління*

У статті розглянуто інвестиційне середовище України в умовах кризи, його позитивні та негативні риси. Також проаналізовані оцінки українського інвестиційного середовища згідно різноманітних індексів та показників.

В статье рассмотрена инвестиционная среда Украины в условиях кризиса, её положительные и отрицательные стороны. Также проанализированы оценки украинской инвестиционной среды согласно различным индексам и показателей.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Зв'язок з науковими та практичними завданнями

Проблема отримання інвестицій в Україні у наш час стоїть дуже гостро, бо від цього не в останню чергу залежить подальший економічний розвиток країни та підвищення добробуту її фінансової спроможності громадян. Актуальність цієї проблеми є очевидною і невідкладною.

В Україні впродовж довгого часу виділялося недостатньо грошових коштів на розширення виробництва. При цьому основна маса капітальних вкладень була спрямована на пове будівництво, що зрештою заглиблювало технологічну диференціацію виробництва і в даній галузі, і в національній економіці в цілому.

Особливе значення інвестицій у розвитку країни в цілому й окремих її регіонів визначається необхідністю постійної трансформа-

10. Луїна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. – К.: Наукова думка, 2006. – 432 с.
11. Местные финансы капиталистических стран (Обзор современного положения) / [отв. ред. К.Я. Чижев]. – М.: Госфиниздат, 1958. – 157 с.
12. Местные финансы СССР / Под ред. Н.П. Ровинского. – 2 изд. – М.: Госфиниздат, 1936. – 484 с.
13. Мітіліно М.І. Основи фінансової науки / М.І. Мітіліно. – К.: Державне видавництво України, 1929. – 395 с.
14. Модернізація суспільного сектору в умовах глобалізаційних змін: Монографія / за ред. А.Ф. Мельник – Тернопіль: ТНУ, 2009. – 528 с.
15. Небрат В.В. Українська фінансова думка другої половини XIX – початку XX століть / В.В. Небрат – К.: Ін-т екон. та прогноз., 2007. – 224 с.
16. Павлова Л.П. Финансы местных органов управления капиталистических стран / Павлова Л.П. – М.: Финансы, 1977. – 127 с.
17. Сиринов М. А. Местные финансы / М. А. Сиринов – М.–Л.: Государственное издательство, 1926. – 216 с.
18. Смирнов М.Л. Местные финансы / М.Л. Смирнов – Москва: Госиздат, 1926. – 216 с.
19. Стебницький П. Україна в економіці Росії / П.Я. Стебницький – Петроград, 1918. – 41 с.
20. Тиктин Г. И. Очерки по общей теории публичных финансов. Опыт построения теоретической финансовой науки на публично-экономической основе / Г. Тиктин. – Одесса: Одесполиграф, 1926. – 451 с.
21. Цитович Н. М. Сельское общество как орган местного управления / Николай Цитович. – К.: Типография Императорского университета св. Владимира, 1911. – 128 с.
22. Ширкевич П.А. Местные бюджеты РСФСР / П.А. Ширкевич – М., 1965. – 586 с.
23. Яснопольский Н.П. О географическом распределении государственных доходов и расходов в России. Опыт финансово-статистического исследования. Часть I. О географическом распределении государственных доходов в России. – Киев, 1890. – 236 с.; [картограммы и 2 таблицы].

УДК 336.145

ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Стойка А.В., к.держ.упр.
Шиліна Г.М., здобувач,
Сошка О.Ю., ст. ОКР «бакалавр»,
Донецький державний університет управління*

В статті розглянуто проблему нехватки фінансових ресурсів місцевих бюджетів, дефіцит місцевих бюджетів, нестабільність доходних источников как почва для формирования финансово не обеспеченного общества, что замедляет экономическое развитие и благонадежность нации в целом. Также предлагаются пути решения вышеуказанных проблем.

В статті розглянуто проблему нестачі фінансових ресурсів місцевих бюджетів, дефіцит місцевих бюджетів, нестабільність доходних джерел як підґрунтя для формування фінансово не забезпеченого суспільства, що сповільнює економічний розвиток і благонадійність нації в цілому. Також пропонуються шляхи вирішення вищевказаних проблем.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Зв'язок з науковими та практичними завданнями

Найбільшою фінансовою проблемою місцевої влади в Україні є проблема “бідних” і “багатих” територій. Її суть полягає у тому, що адміністративно-територіальні утворення, мають різний фінансовий потенціал і податкову базу. Це є наслідком нерівномірного розміщення територіально-ресурсного потенціалу та продуктивних сил.

Н.І.Кропівцова займалася вивченням місцевих бюджетів, визначила їх основні проблеми, які постали на шляху до сталого та інтенсивного економічного розвитку молоді незалежної України.

Ю.В.Петленко зробив внесок у дослідженні проблем місцевих фінансів. Він стверджував, що міцне місцеве самоврядування неможливе без відповідного матеріального та фінансового підґрунтя.

Ю.В.Петленко також зазначив, що вітчизняна система місцевого оподаткування потребує докорінного реформування. Він запропонував, аби до місцевих бюджетів «належали деякі загальнодержавні податки з тих, що традиційно надходять до місцевих бюджетів; це, зокрема, прибутковий податок з громадян, податок на прибуток підприємств комунальної форми власності, плата за землю, податок з власників транспортних засобів ... , податок на промисел,ресурсні платежі, плата за торговий патент...» [7].

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Виділення невирішених питань

Вивченням фінансових проблем місцевих бюджетів займалися багато вчених та спеціалістів. Одними з них є Близнюк О.П., Лачкова Л.І., Оспіщев В.І., Кропивцова Н.І., Петленко Ю.В. та ін.

Фінансові проблеми місцевої влади набули великої гостроти. Хронічна нестача грошей, фінансових ресурсів у органів місцевого самоврядування та нестабільність їхніх доходних джерел стали проблемою справді загальнодержавної ваги. Як наслідок, на місцях не вирішуються найбільш життєві проблеми людей, занепадають міське господарство, соціально-культурна сфера, освіта, охорона здоров'я, погіршується стан доріг та інших засобів комунікації. За цих умов саме процес прискореного формування місцевих фінансів має стати серйозним фактором стабілізації ситуації в країні. Він дозволить залучити активність та енергію багатьох тисяч територіальних громад, які з прохачів грошей перетворюються на суб'єкти, що заробляють ці гроші [1].

Загальна мета дослідження

Метою роботи є визначання основних проблем місцевих бюджетів та шляхів їх вирішення з метою подальшого розвитку економіки не лише на місцевому та регіональному рівні, а й розвитку економіки України в цілому, як основної складової благонадійного суспільства.

Викладення основного матеріалу.

Обґрунтування отриманих результатів

Важливою передумовою побудови демократичної держави є фінансова незалежність органів місцевого самоврядування. Фінансовий бік незалежності місцевих органів влади є визначальним, адже від фінансових можливостей залежать в кінцевому підсумку їх реальні владні функції[2].

Наприклад, одним із важливих питань податкового реформування є подальше посилення ролі місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів, що вимагає розробки та реалізації регіональної податкової політики, яка повинна ґрунтуватись на чіткому законодавчому розподілі повноважень, відповідальності та фінансово-економічної бази між державними, територіальними і місцевими рівнями управління. Удосконалення податкової системи на макро- та мікроекономічному рівнях має здійснюватись шляхом встановлення стабільних ставок податкових надходжень до державного і місцевих бюджетів та розширення прав місцевих органів виконавчої влади щодо формування і використання місцевих податків та зборів[4].

У більшості розвинених країн місцеві податки становлять 5-30% усіх податкових надходжень до державних бюджетів і досить значну частку надходжень — до місцевих бюджетів. Зокрема, в Японії — 35%, Великобританії — 37%, Німеччині — 46%, Франції — 67%, у США — це 66% доходів органів місцевого самоврядування.

Місцеві податки та збори в Україні, як особисте джерело бюджетів місцевого самоврядування, складають незначну частку — лише 2-3% від усіх доходів місцевих бюджетів.

Найважливішими проблемами, які необхідно вирішити в найближчі бюджетні періоди, є: підвищення впливу місцевих органів влади на формування місцевих бюджетів; підвищення стимулювання

нарощування доходної частини місцевих бюджетів; створення можливостей для використання ринкових механізмів залучення додаткових коштів для розвитку територіальних громад [4,5].

Держава намагається вирішити дану проблему за рахунок регіонів, що розвиваються; за даними Державного комітету статистики основними бюджетами-донорами у сумі міжбюджетних трансфертів дохідної частини державного бюджету є місцеві бюджети міст Києва, Запоріжжя, Донецька, Маріуполя, Харкова, Дніпропетровська, Кривого Рогу, Львова та Одеси. Частка інших міст і областей у загальній сумі міжбюджетних трансфертів дохідної частини державного бюджету є незначною. Динаміку приросту і спаду частки доходів бюджету в період з 2005 по 2008 рік зображено на рис. 1, 2.

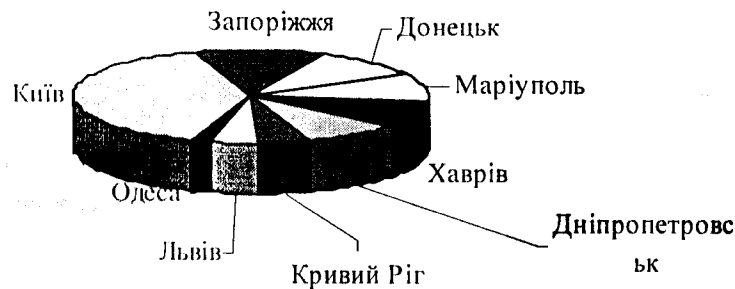

Рис. 1. Основні бюджети-донори та їх частка у загальній сумі міжбюджетних трансфертів дохідної частини державного бюджету України (2008 рік)

У 2005 році частка трансфертів до державного бюджету міста Києва становила 73%, а в 2008 році вона значно знизилась на 44,3% і становила 28,7%. Частка трансфертів Запоріжжя у 2005 році становила 2,8%, а в період по 2008 рік помітною стала динаміка росту, а наприкінці минулого року вона становила 8,7%. Стосовно міжбюджетних трансфертів до державного бюджету Донецька, то його частка в 2005 році становила 3,9%, а до кінця 2008 року вона зросла на 3,3% і

склала 7,2%.

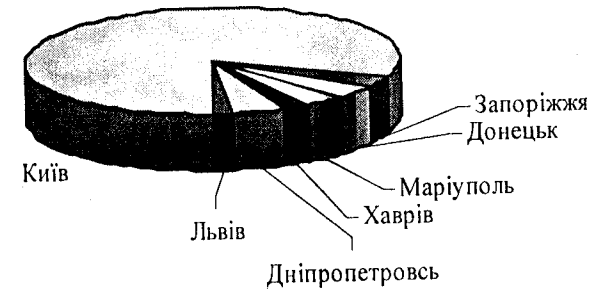

Рис. 2. Основні бюджети-донори та їх частка у загальній сумі міжбюджетних трансфертів дохідної частини державного бюджету України (2005 рік).

Про нерівномірність частки міжбюджетних трансфертів до державного бюджету свідчить різний розвиток промисловості регіонів країни та нерівномірний розподіл сировинної бази та трудового потенціалу. Території з більш розвиненим виробничим потенціалом мають більш велику дохідну частину порівняно з іншими регіонами і, внаслідок цього, сплачують більше податків, що надходять до державного бюджету і становлять його основну частину.

Території, які мають більш потужну податкову базу, відстоюють права на переваги у самостійному формуванні доходної частини своїх бюджетів. А "бідні" території, навпаки, апелюють до центральної влади з вимогою збільшити фінансову допомогу.

Заходи фінансового вирівнювання мають охопити лише території, які не можуть за рахунок власної доходної бази сформувати гарантовані мінімальні бюджети, а також території, що мають значні надлишки фінансових ресурсів, порівнюючи із середньодушовою забезпеченістю в державі.

Це свідчить про необхідність перегляду порядку фінансового вирівнювання і одним із основних принципів, який мусив би бути в

ньому закладений, є принцип підвищення стимулу для органів місцевого самоврядування здійснювати заходи, які б сприяли покращенню роботи підприємств, які знаходяться на їх території, а також залученню в них інвестицій.

Фінансове вирівнювання так званих "бідних" і "багатих" територій слід забезпечувати не за рахунок регульованих доходів, а лише на основі системи бюджетних трансфертів (дотацій, субсидій, субвенцій). Саме на цих засадах здійснюється фінансове вирівнювання у всіх розвинених країнах.

Як свідчить світовий досвід – до системи заходів фінансового вирівнювання входять території, які мають власну дохідну базу на душу населення, обсяг якої становить близько 95% від середньої по країні і території, що мають відповідну базу на душу населення обсягом більше 120% від середньої по країні.

Потребує розв'язання проблема акумуляції фінансових ресурсів для формування трансфертних фондів (фондів фінансового вирівнювання). Також необхідно встановити, що місцеві податки і збори використовуються виключно лише на видатки розвитку. Це стане стимулом для органів місцевого самоврядування розширювати власну дохідну базу. Слід створити умови для участі органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах. Треба надати їм право створювати власні фінансово-кредитні установи, утворити Центральний банк комунального кредиту, який би функціонував за прикладом західноєвропейських держав [3].

Місцеві податки і збори повинні стати надійним інструментом регулювання економічного розвитку територій, вирішення різнопланових проблем, які виникають, зменшення соціальної напруги [7].

Висновки та перспективи подальших досліджень

В результаті дослідження було визначено основні проблеми місцевих бюджетів, головними з яких є нестача фінансових ресурсів міс-

цевих бюджетів, дефіцит місцевих бюджетів, нестабільність дохідних джерел. Важливо розмежовувати суто економічну і правову сферу місцевих фінансів, що є необхідною умовою підвищення рівня муніципального управління економікою. Дотримання єдності правового та економічного підходів особливо потрібно при розгляді саме системи місцевих фінансів. Її застосування охоплює не лише економічну, а й політичну, соціально-етичну та адміністративно-правову сфери діяльності.

З огляду на гостроту проблеми, можна зазначити основні шляхи її подолання за рахунок стимулювання та заохочення вітчизняного виробника, посилення ролі місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів, підвищення впливу місцевих органів влади на формування місцевих бюджетів; підвищення стимулювання нарощування доходної частини місцевих бюджетів; створення можливостей для використання ринкових механізмів залучення додаткових коштів для розвитку територіальних громад; а також важливо розмежовувати суто економічну і правову сферу місцевих фінансів, яка стала необхідною умовою підвищення рівня муніципального управління економікою; дотримання єдності правового та економічного підходів.

Література

1. Мельник П.В. Проблема формування місцевих бюджетів і податкова політика держави / П.В.Мельник // Фінанси України . - 1998. - №6. - С.101-103.
2. Проблеми стабілізації економіки України [Електронний ресурс] / О.П.Кириленко, Т.В.Григорчук, М.П.Комісарук. - 2005-03-01 – Режим доступу: <http://www.sort-ref.narod.ru/pageid-2821-5.html>
3. Фінанси: навч. посіб. / [О.П. Близнюк, Л.І. Лячкова, В.І. Оспіщев та ін.]; за ред. В.І. Оспіщева. - К.: Знання, 2006.- 415 с.
4. Комісарук М.П. Макроекономіка: курс лекцій / М.П. Комісарук // - Київ. – Коломия, 2006.- 245 с.
5. Кириленко О.П. Фінанси / О.П.Кириленко // – Т.: Економічна думка, 2005.- 342 с.
7. Петленко Ю.В. Місцеві фінанси: опорний конспект лекцій, 2004. – С. 282.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Збірник наукових праць ДонДУУ

**РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ МЕТОДІВ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ**

Серія "Економіка"
том XI, випуск 165

Матеріали доведено мовою оригіналу

*Матеріали, що публікуються, відображають точку зору авторів,
яка може не збігатися з думкою редколегії збірника.*

*При цитуванні або частковому використанні тексту публікації
посилання на збірник обов'язково.*

Відповідальний за випуск:

Поважний О.С.

Технічний редактор:

Рєкова Н.Ю.

Підписано до друку 10.08.2010. Формат 64x84¹/₁₆. Папір фінський.
Друк офсетний. Обл.-вид. арк.10,51. Наклад 300 прим. Замовлення № 1144.

Донецький державний університет управління
83015, м. Донецьк-15, вул. Челюскінців, 163а

Видавництво: ТОВ «ТЕХНОПАК»
83004, м. Донецьк, вул. Батишєва, 2
E-mail: print60@mail.ru

Свідоцтво: серія ДК № 3332 від 11.12.2008 р.
Адреса виробництва:
83012, м. Донецьк, вул. Кірова, 115-а
Тел.: (062) 345-92-32